

ZOFIA KOWNACKA

ur. 1925; Wołyń

Miejsce i czas wydarzeń	Nasutów, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, armia Andersa, armia Berlinga, żołnierze rosyjscy

Stosunek Polaków do żołnierzy sowieckich i berlingowców

[Kontakty z żołnierzami] radzieckimi? Z Nasutowa do Lublina to na piechotę maszerowało się, no to nieraz proponowali, że mogą podwieźć, by wsiąść w taki samochód ciężarowy. Ale to było w formie zupełnej grzecznej, przyzwoitej. Tak że o to nie mogę do nich mieć pretensji. Tak samo muszę powiedzieć, jak aresztowano mojego ojca na Wołyniu, ja tak siedziałam przy oknie, podparłam się, płakałam strasznie, no to podszedł żołnierz i zaczął mnie pocieszać. Mówi: „Nie martw się, będzie ci dobrze, będziesz się uczyć, będziesz traktorystką.” Taka mnie kariera czekała.

[Berlingowcy] w Nasutowie [jak] przyjechali, to bardzo mile ich witaliśmy. Część przecież była w tej armii Berlinga z tych ludzi, którzy byli wywiezieni na Syberię. Część na szczęście udało się do Andersa, a część została u Berlinga. W tej armii Berlinga dużo bardzo było Żydów też. A najpierw, jak do Nasutowa przyjechali, to [urządzili] teatr. Ładnie śpiewali, ładnie grali, młodzi chłopcy też ładni byli – dziewczyny patrzyły. W ogóle to był taki moment bardzo przyjemny, jak Niemcy uciekali, a ci wjeżdżali. Wszyscy wychodzili, dawali biało-czerwone flagi, zaraz też msza święta, „Boże coś Polskę” można było śpiewać. Właśnie tam przy gorzelni była taka hala, już nie wiem, kto odprawiał wtedy [mszę]. Była taka radość straszna, że wojna się skończyła, że Polska będzie wolna.

Wtedy przyjechali też do Nasutowa partyzanci, akowcy, tacy chłopcy, tam nawet kuzyn jeden był. A potem wszystkich ich wyłapano i na Zamek. I skończyło się. Wtedy było bardzo dużo aresztowań. Kilku moich kuzynów zginęło na Zamku, którzy byli w AK. No i wydawało się, że będzie wszystko bardzo pięknie i dobrze, ale niestety Zamek się znów zapełnił wtedy po brzegi. Tak że się skończyła okupacja jedna, zaczęła się druga.

Data i miejsce nagrania	2012-06-20, Lublin
Rozmawiał/a	Łukasz Kijek
Redakcja	Aleksandra Bańkowska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"